

d l a t e g o

Biuletyn Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach
Organizacji Pożytku Publicznego KRS 0000068764 ISSN 2081-6367
Nr 5 (353) 28 maja 2021

Program duszpasterski dla Kościoła w Polsce
Eucharystia daje życie (2019-2022)
(2020/2021) Temat: Zgromadzeni na świętej wieczerzy
Motto biblijne: „[...] Ojciec mój da wam prawdziwy chleb z nieba” (J 6, 32)

Rok 2021 – Rokiem Świętego Józefa (od 8 XII 2020 do 8 XII 2021), Rokiem Rodziny „Amoris laetitia” (od 19 III 2021 do 26 VI 2022), Rokiem św. Jakuba Apostoła, Rokiem Kardynała Stefana Wyszyńskiego (Sejm), Rokiem Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego (Senat), Rokiem Konstytucji 3 Maja (Sejm), Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej (Senat), Rokiem Powstań Śląskich (Senat), Rokiem Cypriana Kamila Norwida (Sejm), Rokiem Cypriana Norwida (Senat), Rokiem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (Sejm), Rokiem Stanisława Lema (Sejm), Rokiem Tadeusza Różewicza w 100. rocznicę urodzin (Sejm), Rokiem Pracowników Ochrony Zdrowia (Senat)

230. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja (3 maja 1791 r.)
100. rocznica wybuchu III Powstania Śląskiego (w nocy z 2 na 3 maja 1921 r.)
40. rocznica śmierci ks. kard. Stefana Wyszyńskiego, (28 maja 1981 r.)

Ks. Józef Kozyra: Matka Boża Pośredniczka łask [s. 2-4](#)

Czesław Ryszka: Tajemnice Kardynała z Krakowa [s. 5-6](#)

Beatyfikacja kard. Stefana Wyszyńskiego [s. 9-10](#)

O. Robert Więcek SJ: Prawodawca i prawo [s. 10-11](#)

Można przekazać dar dla KIK w Katowicach [s. 18](#)

Antoni Winiarski: Eswatini (dawniej Suazi) [s. 19-20](#)

Chata w wiosce Mbuftu w dystrykcie Lubombo w Eswatini na południu Afryki.

Wersje kolorowe biuletynu „Dłatego” można pobrać: <http://www.kik.katowice.opoka.org.pl/>

Matka Boża Pośredniczka łask

Wierzmy, że Matka Boża modli się, pośredniczy i oręduje za nami. Wątpliwości jednak powstają gdy chodzi o takie tytuły jak Pośredniczka Łask Wszelkich i Współ-odkupicielka. Pismo Święte wyraźnie ukazuje, że jeden jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, Człowiek Jezus” (1 Tym 2, 5). W tym jedynym pośrednictwie Chrystusa jest jednak miejsce na pośrednictwo Maryi i całego ludu Bożego. Jedyne pośrednictwo Chrystusa powinno być rozumiane w tym sensie, że ostatecznie wszystkie nasze modlitwy i ofiary, Maryi włącznie, przechodzą przez pośrednictwo Chrystusa. Innej drogi nie ma. Chrystus nam mówi, „Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie” (J 14, 6).

Wszyscy święci pośredniczą w Chrystusie, jednak pośrednictwo Maryi jest wyjątkowego rodzaju ze względu na jej Boże macierzyństwo. Już od czasów starożytnych wierzone, że wszelkie łaski od Boga przechodzą przez Jej pośrednictwo. W VIII wieku św. Germanus tak to wyraził: *„Nikt nie otrzymuje żadnej łaski jak tylko przez Ciebie, o Najczystsza Panno”*. Św. Bernard w XII w. głosił, że Bóg chce, abyśmy wszystko otrzymywali przez Jej ręce. Wołał: *„Pomnij, o Najświętsza Panno Maryjo, że od wieków nigdy nie słyszano, abyś opuściła tego, kto się do Ciebie ucieka, Twojej pomocy wzywa, Ciebie o przyczynę prosi. Tą ufnością ożywiony, do Ciebie, o Panno nad Pannami i Matko, biegnę, do Ciebie przychodzę, przed Tobą jako grzesznik stoję. O Matko Słowa, racz nie gardzić słowami moimi, ale usłysz je łaskawie i wysłuchaj. Amen”*. Św. Albert Wielki nadał Jej tytuł *„Powszechnej Rozdawczynie łask”* a św. Bonawentura nazywa ją *„Bramą Niebieską”*, gdyż *„Nikt do nieba dostać się nie może, nie przechodząc przez Nią, jakby przez bramę”*.

W dyskusji teologów najwięcej wątpliwości wzbudza tytuł: „Współ-odkupicielka”. Tytuł Maryi: „współ-pośredniczka łask”, sugeruje zaś jakiś jej niezależny i samodzielny wkład, w jedynym pośrednictwie Chrystusa. Jedyność i wyłączność Chrystusowego pośrednictwa nie jest jednak przez Nią zaciemniona i osłabiona. Sobór Watykański II naucza, iż „macierzyńska rola Maryi w stosunku do ludzi żadną miarą nie przyćmiewa i nie umniejsza jedynego pośrednictwa Chrystusowego, lecz ukazuje jego moc. Cały bowiem zbawienny wpływ Błogosławionej Dziewicy na ludzi wywodzi się z upodobania

Bożego i wypływa z obfitości zasług Chrystusowych, opiera się na Jego pośrednictwie, od tego pośrednictwa jest całkowicie zależny i z niego czerpie całą swoją moc. Błogosławiona Dziewica, przeznaczona od wieków na Matkę Boga, stała się na ziemi Matką i Żywicielką Boskiego Odkupiciela i w sposób szczególny, przed innymi ludźmi stała się szlachetną Towarzyszką i Pokorną Służebnicą Pana... Współcierpiąc z Synem swoim cierpiącym na krzyżu, w szczególny sposób współpracowała z dziełem Zbawiciela przez wiarę, nadzieję i żarliwą miłość dla odnowienia nadprzyrodzonego życia dusz ludzkich. Dlatego to stała się nam Matką w porządku łaski. To zaś macierzyństwo Maryi w ekonomii łaski trwa nieustannie poczynając od jej zgody przy zwiastowaniu, którą też wiernie wyraziła pod krzyżem, aż do wiekuistego dopełnienia się zbawienia wszystkich wybranych. Albowiem wzięta do nieba, nie zaprzestaje tego zbawczego zadania, lecz przez wielorakie swoje wstawienie ustawnie zjednuje nam dary zbawienia wiecznego. Dzięki swej macierzyńskiej miłości opiekuje się braćmi swojego Syna, pielgrzymującymi jeszcze i narażonymi na trudy i niebezpieczeństwa, dopóki nie zostaną doprowadzeni do szczęśliwej ojczyzny. Dlatego to do Błogosławionej Dziewicy stosuje się w Kościele tytuły: Orędowniczka, Wspomożycielka, Pomocnica i Pośredniczka... Kościół nie waha się wyznawać taką podporządkowaną (Chrystusowi) rolę Maryi i ciągle jej doświadcza oraz zaleca wiernym, aby wsparci jej macierzyńską opieką, jeszcze silniej przyłgnęli do jedynego Pośrednika i Zbawiciela – Jezusa Chrystusa”. (Konstytucja o Kościele *Lumen gentium*, nr. 60; 61; 62)

Maryja, jak wierzymy, w sposób wyjątkowy służyła Chrystusowi. Nigdy nie popełniła żadnego grzechu, stąd nie musiała cierpieć za swoje grzechy. Cierpiąc jednak razem ze swym Synem może przez swoje cierpienie „dopełniać braków Męki Chrystusowej dla dobra Jego Ciała, jakim jest Kościół” (Kol 1,24) czyli może ofiarować je za nas, swoje duchowe dzieci. Jej cierpienia jednak nie mogą być rozumiane w sensie jakiegoś dodatkowego wkładu do zasług Jej Syna, gdyż one nie powiększają ani nie ulepszają zbawienia wysłużonego przez Chrystusa. Tutaj Jej i nasze modlitwy oraz ofiary są konieczne, gdyż są warunkiem naszego własnego zbawienia a także zbawienia wielu innych ludzi.

Objawiając się w Fatimie w 1917 r. Matka Boża zwraca się z prośbą do trojga pastuszków

mówiąc: „*Módlcie się, módlcie się bardzo dużo i czyncie ofiary za grzeszników, ponieważ wiele dusz idzie do piekła, gdyż nie mają nikogo, kto by się za nich modlił i składał ofiary*”.

Dlatego tak modlimy się do Matki Bożej Pośredniczki łask:

1. O, niebiańska Skarbnico wszelkich łask! Matko Boga i moja! Ty jesteś pierworodną córką wiecznego Ojca i dzierzysz w Swoich rękach Jego wszechmoc, dlatego zlituj się nad moją duszą i obdarz mnie łaską, o którą Cię żarliwie błagam.

2. O, miłosierna Szafarko Bożych łask! Najświętsza Maryjo Dziewico! Ty jesteś Matką wiecznego Słowa Wcielonego, które Cię obdarzyło swoją bezmierną mądrością. Wejrzyj na wielkość mojego bólu i udziel mi łaski, której tak bardzo potrzebuję.

3. O, najukochańsza Szafarko Bożych łask! Niepokalana Oblubienico wiecznego Ducha Świętego! Najświętsza Maryjo! Ty otrzymałaś od Niego serce, które jest zdolne litować się nad ludzkimi nieszczęściami i które nie może powstrzymać się od przyjscia z pociechą cierpiącemu człowiekowi. Ulituj się nad moją duszą i udziel mi łaski, której się spodziewam, ufając całkowicie Twojej macierzyńskiej dobroci.

Tak! Tak! O, Matko moja, Skarbnico wszelkich łask, Ucieczko biednych grzeszników, Pocieszycielko strapiionych; Nadziejo tych, którzy rozpaczają i najmożliwsza Wspomożycielko chrześcijan! W Tobie pokładam całą moją nadzieję i jestem pewien, że otrzymasz dla mnie od Jezusa łaskę, której tak bardzo pragnę, jeśli tylko będzie ona pożyteczna dla mojej duszy.

WITAJ KRÓLOWO, Matko Miłosierdzia, życie, słodyczy i nadziejo nasza witaj! Do Ciebie wołamy wygnańcy, synowie Ewy. Do Ciebie wdychamy, jęcząc i płacząc na tym łożu padole. Przeto Orędowniczko nasza, owe miłosierne oczy Twoje na nas zwróć, a Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twojego, po tym wygnaniu nam okaż! O, łaskawa, o, litościwa, o, słodka Panno Maryjo!

Kiedy modlimy się na różańcu, Maryja sprawia, że nasze zranione życie zostaje opromienione Bożą miłością. Wszystkie nasze słabości, okaleczenia oddawane Panu przez ręce i Niepokalane Serce naszej Niebieskiej Matki zostaną przemienione. Ona przedstawi je Trójcy Świętej, wyprasząc nam potrzebny dar zanurzenia w uzdrawiającej miłości Boga.

Każde *Zdrowaś, Maryjo*, wypowiedane przez nas z wiarą i miłością, niesie nam uzdrowienie. Pozdrawiając Maryję, otwieramy serce na łaskę

Pana. Matka z właściwą sobie miłością odpowiada na nasze pozdrowienie, wnosząc Boże światło w nasze serca. Kontemplując zbawcze dzieła w modlitwie różańcowej, otwieramy serce Duchowi Prawdy. On pomnaża w nas wiarę w żywego Boga, który wszedł w naszą historię, aby nam przynieść wyzwolenie z grzechu i jego skutków; z wszystkiego, co nas obciąża, czyni nieszczęśliwymi, oddala od Miłości, co sprawia, że się kulimy, zapominając o tym, kim jesteśmy w oczach Boga. Przy odmawianiu *Pozdrowienia Anielskiego* zaś od średniowiecza dodajemy ciągle aktualne wezwanie: „*Święta Mario, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinie śmierci naszej. Amen*”.

Dzisiaj modlimy się do Niej: *Maryjo, moja ukochana Matko, dana mi przez Jezusa w testamentie z krzyża, wierzę, że kochasz mnie miłością bez granic. Proszę, przyjmij mnie dziś do Twojego Niepokalanego Serca z całą moją historią, wszystkimi upadkami, słabościami, zranieniami. Oddaję się i zawierzam Tobie całkowicie, pragnąc doświadczać Twojej czulej, matczynej miłości. Dziękuję Ci za to, że otwierasz przede mną swoje Serce, pragnąc, abym w Nim zaznał ukojenia. Błogosławię Cię, Maryjo. Wraz z Tobą uwielbiam Boga, mojego Ojca, za to, że w moim życiu pragnie objawiać moc swego ramienia i potęgę swojej ojcowskiej miłości. Cały jestem Twój, Maryjo!*

Papież Franciszek poprosił, aby w październiku odmawiać codziennie Różaniec w intencji Kościoła, dołączając do niego modlitwę: „*Pod Twoją obronę*”. Jest to bardzo stara antyfona chrześcijańska skierowana do Matki Jezusa, która funkcjonowała w Kościele już w połowie III w. To bardzo ważne, zwłaszcza w kontekście zarzutów, że tytułowanie Matki Bożej Pośredniczką czy Obrończynią jest późniejszym wymysłem katolików. Znalezione na terenie Egiptu (w Aleksandrii) przez brytyjskich archeologów jej wczesny zapis jest datowany na ok. 250 r. Tekst zapisany jest po grecku na papirusie i nie wiemy, czy to tylko część większej całości, czy jedynie zachowany fragment. Brzmi on następująco:

*Pod [opiekę] Twojego miłosierdzia
uciekamy się, o Bogarodzico.
Nie odrzucaj naszych prośb,
[które do Ciebie zanosimy]
w potrzebach,
lecz zachowaj nas od niebezpieczeństwa,
[Ty] jedynie czysta i błogosławiona.*

Modlitwa ta brzmi niemal identycznie jak obowiązująca dziś w wielu Kościołach świata wersja „*Pod Twoją obronę*” i jak modlitwa, która nadal odmawiana jest w liturgii Kościoła Koptyjskiego i Prawosławnego.

Widać więc wyraźnie, że już bardzo wcześniej chrześcijanie uważali Matkę Jezusa za swoją Patronkę. Użyte zresztą słowa: „*pod [opiekę] miłosierdzia Twego*”, /po grecku: *hypo tēn sēn eusplanghnian*/ przetłumaczone w średniowieczu na łacinę jako „*sub Tuum praesidium*” (pod Twoją ochronę, patronat) jest bardzo istotnym tropem religijnym, wskazującym na potrzebę bycia pod płaszczem, patronatem, opieką Kogoś silniejszego od nas i bardziej zasłużonego. Za taką osobę uważana właśnie była i jest Maryja.

Ta starożytna antyfona do Matki Bożej funkcjonowała więc na pewno od początku w całym Kościele, niezależnie od dalszych sporów dogmatycznych czy dziejących się podziałów. Funkcjonowała, a więc żyła, zmieniając formę, rosnąc i wzbogacając się w kolejne dodatki. W pewnym momencie jej wersji było już w lokalnych wspólnotach tak wiele, że papież Benedykt XIII w roku 1724 postanowił obwieścić jej standardowe brzmienie. Oto ta zatwierdzona łacińska wersja „*Pod Twoją obronę*” / *Sub tuum praesidium* /, którą odmawiamy do dzisiaj:

*Sub tuum praesidium
confugimus,
sancta Dei Genetrix;
nostras deprecationes
ne despicias
in necessitatibus;
sed a periculis cunctis
libera nos semper,
Virgo gloriōsa et
benedicta.
Domina nostra,
Mediatrix nostra,
Advocata nostra,
Consolatrix nostra.
Tuo Filio nos
reconcilia,
tuo Filio nos
commenda,
tuo Filio nos
repraesenta.*

*Pod Twoją obronę
uciekamy się,
święta Boża Rodziciel-
ko,
naszymi prośbami
racz nie gardzić
w potrzebach naszych,
ale od wszelakich złych
przygód
racz nas zawsze wyba-
wiać,
Panno chwalebna i bło-
gosławiona.
O Pani nasza,
Orędowniczko nasza,
Pośredniczko nasza,
Pocieszycielko nasza,
Z Synem swoim nas po-
jednaj,
Synowi swojemu nas
polecaj,
swojemu Synowi nas
oddawaj.
Amen*

Ks. Józef Kozyra

Ojciec Święty Franciszek do Polaków

Audiencja ogólna – środa 14 IV 2021 r.

Pozdrawiam serdecznie wszystkich Polaków. Życzę Wam, aby w przeżywanym okresie wielkanocnym, wasze domy stały się szkołami modlitwy, w których możecie na nowo odkryć obecność Chrystusa Zmartwychwstałego. Niech On napełni wasze serca Swoimi paschalnymi darami: pokojem, nadzieją i radością. Z serca Wam błogosławię.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 14 IV 2021

Audiencja ogólna – środa 21 IV 2021 r.

Serdecznie pozdrawiam Polaków. Pojutrze będziecie obchodzili uroczystość Świętego Wojciecha, biskupa i męczennika, głównego patrona Polski. Był człowiekiem głębokiej wiary, modlitwy i męstwa, a jego męczeństwo stało się fundamentem tożsamości Kościoła w Polsce – zaznaczył Papież. Niech wyprosi wam u Boga odwagę w wierze, rozwój ludzki i społeczny oraz wzrost duchowy waszej Ojczyzny. Z serca wam błogosławię.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 21 IV 2021

Audiencja ogólna – środa 28 IV 2021 r.

Serdecznie pozdrawiam Polaków. Drodzy bracia i siostry, 3 maja będziecie obchodzili uroczystość Maryi Królowej Polski. Od siedemnastego wieku naród polski nadaje ten tytuł Matce Bożej, oddając się w Jej matczyną opiekę i zobowiązując się do wiernej służby dla sprawy Królestwa Jej Syna – zaznaczył Papież. Pamiętając o ślubach, jakie wasi ojcowie złożyli na Jasnej Górze, również w tych naszych trudnych czasach podejmujcie zawsze aktualne zaproszenie Maryi i czyńcie wszystko, co powie wam Jezus. Jego błogosławieństwo niech towarzyszy każdemu i każdej z was, waszym rodzinom i całemu narodowi polskiemu!

Biuletyn Radia Watykańskiego, 28 IV 2021

Audiencja ogólna – środa 5 V 2021 r.

Serdecznie pozdrawiam Polaków. Jutro przypada wspomnienie liturgiczne Matki Bożej Fatimskiej, a także 40. rocznica zamachu na życie św. Jana Pawła II. On sam podkreślał z głębokim przekonaniem, że swoje ocalenie zawdzięczał Fatimskiej Pani. To wydarzenie uświadamia nam, że nasze życie i dzieje świata są zawsze w ręku Boga – podkreślił Franciszek. Zawierzmy Niepokalanemu Sercu Maryi Kościół, samych siebie i cały świat. Prośmy w modlitwie o pokój, o ustanie pandemii, o ducha pokuty i nasze nawrócenie. Z serca wam błogosławię.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 5 V 2021

Audycja ogólna – środa 12 V 2021 r.

Serdecznie pozdrawiam Polaków. Jutro przypada wspomnienie liturgiczne Matki Bożej Fatimskiej, a także 40. rocznica zamachu na życie św. Jana Pawła II. On sam podkreślał z głębokim przekonaniem, że swoje ocalenie zawdzięczał Fatimskiej Pani. To wydarzenie uświadamia nam, że nasze życie i dzieje świata są zawsze w rękę Boga – podkreślił Franciszek. Zawierzmy Niepokalanemu Sercu Maryi Kościół, samych siebie i cały świat. Prośmy w modlitwie o pokój, o ustanie pandemii, o ducha pokuty i nasze nawrócenie. Z serca wam błogosławieństwo.

Biuletyn Radia Watykańskiego, 12 V 2021

Audycja ogólna – środa 19 V 2021 r.

Serdecznie pozdrawiam Polaków. Drodzy bracia i siostry, zbliżamy się do uroczystości Zesłania Ducha Świętego. Przyzywajmy Go z otwartym sercem – podkreślił Papież. On – jak głosi sekwencja liturgiczna – jest prawdziwym „Ojcem ubogich, Dawcą darów i Światłością sumień, słodkim Gościem dusz”. Módlmy się, aby przyniósł „ochłodzenie i odpocznienie” wśród trudów, wśród pracy ludzkich rąk i umysłów, pośród spiekoty dnia, wśród niepokojów, walk i zagrożeń we współczesnym świecie. Moc Ducha Świętego niech będzie waszą siłą!

Biuletyn Radia Watykańskiego, 19 V 2021

Święty Jan Paweł II Wielki

XXV ROCZNICA PONTYFIKATU

JANA PAWŁA II

WSPÓLNA EMISJA POLSKI I WATYKANU

1981 POLSKA 1,20 ZL
ZAMACH NA PLACU ŚW. PIOTRA
Città del Vaticano € 0,41

Czesław Ryszka

Święty XXI wieku. Jan Paweł II

Wydawnictwo SALWATOR, Kraków 2011

Tajemnice Kardynała z Krakowa

Któż z nas, Polaków znających choć trochę literaturę romantyzmu, nie otarł się o prorocze wersety Juliusza Słowackiego: Pośród niesnasek Pan Bóg uderza w ogromny dzwon / Dla słowiańskiego oto papieża otworzył tron...”. Wszystko co wielkie, jest wcześniej zapowiedziane, prorokowane czy wręcz objawione. Nie myślę tu jedynie o ludzkiej zdolności przepowiadania, którą posiadają niektóre osoby. Nie zajmuje mnie też astrologia, łącząca np. nieszczęścia i wojny z układami gwiazd czy znakami zodiaku. Nie mam zamiaru poważnych rozważań zanurzać w niezgodne z nauką czy logiką historii. Jednak w przypadku Papieża z Polski, Słowianina, istnieją przepowiednie tak o charakterze głęboko religijnym, moralnym, jak i – nazwijmy to – potocznym, świeckim. Nie można obok nich przejść obojętnie. Nie będę jednak starał się ich analizować czy nawet systematyzować, a jedynie przywołać, aby podkreślić ów tajemniczy rys powołania Jana Pawła II.

Najsłynniejsza i wręcz fenomenalna stała się – wspomniana już wyżej – zapowiedź przyjścia słowiańskiego papieża, wyrażona przez Juliusza Słowackiego. Tekst mówi wyraźnie o cudownej mocy człowieka ze „Wschodu” na papieskim tronie, który nie będzie tak płochliwy jak Włosi.(...)

Równie znana jest przepowiednia, jaką znajdujemy w pismach sługi Bożego ks. Bronisława Markiewicza (1842-1912), założyciela Zgromadzenia świętego Michała Archaniola (michaelitów), który mówiąc o polskim papieżu, nazywa go wielkim znakiem dla całego świata. (...)

Do tajemniczych przepowiedni dotyczących Papieża-Polaka należy m.in. fragment przepowiedni hrabiego Wielogłowskiego z Tęgoroz, mówiący o tym, „że rzeki świata dadzą trzy korony pomazańcowi z Krakowa”. (...)

Pośród przepowiedni o polskim papieżu mamy słowa znanej pisarki Zofii Kossak, która we wspomnieniach z Trossel Farm w Anglii, przywołując rozmowę z anglikańskim duchownym zapisała: „(...) A wy, Polacy, tacy katolicy, mieliście choć jednego papieża waszej narodowości? – Nie – przyznała pisarka – ale mamy czas, doczekamy się”. Kiedy Zofia Kossak zapewniała anglikańskiego duchownego, że Polska doczeka się swojego papieża, ks. Karol Wojtyła był wikarym w Niegowici i przygotowywał z amatorskim

zespołem wystawienie sztuki Pisarki – *Gość oczekiwany*. Przepowiednia Z. Kossak jest niewiele znacząca, ale w perspektywie czasu daje wiele do myślenia.

Bardziej przekonująco, a zarazem jakby wstrząsająco brzmi przepowiednia – o polskim papieżu – siostry Faustyny Kowalskiej, beatyfikowanej i kanonizowanej przez Jana Pawła II. Przypomnijmy tę przepowiednię – z 1937 r. – za *Dzienniczkiem* św. Faustyny, w którym znajdują się uznane przez Kościół formy kultu miłosierdzia Bożego: „Gdy się modliłam za Polskę, usłyszałam (od Jezusa) te słowa: «Polskę szczególnie umiłowałam, a jeżeli posłuszna będzie woli mojej, wywyższę ją w potęgę i świętości. Z niej wyjdzie iskra, która przygotuje świat na ostateczne przyjście moje»” (*Dzienniczek*, 1732).

Jak interpretować te słowa? Czy tą iskrą był Jan Paweł II, największy Polak wszechczasów? (...)

Jakże swojsko brzmi przepowiednia o wyborze kard. Wojtyły wypowiedziana przez ojca przyszłego Papieża, który w maju 1915 r., podczas działań wojennych w okolicach Gorlic, usłyszał, jak jego podwładny, kapral Koszyk, modli się głośno ślubując: „Panie Boże, jeżeli przeżyję i wrócę do domu cały, a doczekam się syna, oddam go do stanu duchownego”. Na to sierżant Wojtyła dowcipnie odpowiedział: „Jeśli twój syn będzie księdzem, to mój zostanie... papieżem”. Syn kaprała Koszyka rzeczywiście został kapłanem, a syn sierżanta Wojtyły... (...)

Podobny charakter ma inny fakt. Przybrana krewna kard. Karola Wojtyły, Irena Szkocka, u której Karol w czasie wojny mieszkał, a później odwiedzał ją do chwili śmierci w 1971 r., pozostawiła przy wierszu Słowackiego o słowiańskim papieżu notatkę, że „tym papieżem będzie Karol”. (...)

Jeszcze inną historię opowiedział prof. Stefan Świeżawski, filozof z KUL-u, który od 1954 r. przyjaźni się z Janem Pawłem II. Otóż w 1974 r., podczas kongresu ku czci św. Tomasza w Fossa Nuova we Włoszech, kard. Wojtyła tak błyskotliwie referował pewne zagadnienie teologiczne, że profesor powiedział do niego: „Będiesz papieżem”. (...)

Myślę o słowach św. Ojca Pio, charyzmatycznego zakonnika z San Giovanni Rotondo, wypowiedzianych w 1947 r. Ksiądz Karol Wojtyła był wówczas studentem *Angelicum* w Rzymie i odbył pielgrzymkę do San Giovanni Rotondo, spowiadał się też u słynnego Stygmatyka. Nie wiemy, jakie wrażenie na młodym kapłanie

uczyniły słowa, że zostanie papieżem. Co więcej, ojciec Pio miał dodać: „Na twoim rękach (pontyfikacie) widzę krew”. Jedno jest pewne: przepowiednia była znana, zanim Kardynał Wojtyła zasiadł na Stolicy Piotrowej. Dramatyczny zamach 13 maja 1981 r. nie pozostawia cienia wątpliwości co do prawdziwości tej przepowiedni. (...)

s. 18-24

Wybrał Stanisław Waluś

Gliwice bliskie Papieżowi

W naszej pamięci na zawsze pozostanie wizyta Ojca Świętego Jana Pawła II na lotnisku w Gliwicach. Warto jednak przypomnieć, że nie była to jedyna wizyta Karola Wojtyły w naszym mieście. (...)

Gdy wieść o śmierci Barbary Paszkowskiej dotarła do kardynała, postanowił towarzyszyć jej także w ostatniej drodze i 12 września 1977 r. przewodniczył ceremoniom pogrzebowym zmarłej, odprawianym w kościele św. Bartłomieja. (...)

Kondukt żałobny obok kardynała Wojtyły prowadzili ks. Marian Jaworski i ks. Stanisław Dziwisz. Jedną z kobiet obserwujących przemarsz konduktu miała wówczas wyrzec proroctwo: „Ten księżulo wyglondo, choby sam Ojciec Święty!”. (...)

Za: „*Dziennik Gliwicki*” 15 czerwca 1999 r.

„*Pasterz. Biuletyn Parafii Matki Boskiej Kochawieńskiej w Gliwicach*”, nr 45, maj 2011, s. 5

Wybrał Stanisław Waluś

Rok 2021 - Rokiem Konstytucji 3 Maja (Sejm)

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 listopada 2020 r.

w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem

Konstytucji 3 Maja

3 maja 1791 roku Sejm Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego uchwalił Konstytucję 3 Maja – niosącą gwarancje swobód obywatelskich, tradycje chrześcijańskie, tolerancję i wartości Oświecenia, która stała się dokumentem tworzącym późniejszą tożsamość suwerennego narodu. Uchwalona jako pierwsza w Europie i druga na świecie Ustawa Rządowa stanowiła dowód głębokiego patriotyzmu oraz zrozumienia spraw obywatelskich i społecznych.

Przyjęta przez aklamację w dobie zagrożenia Ojczyzny Konstytucja 3 Maja była próbą zaangażowania obywateli w ratowanie Rzeczypospolitej przed atakami państw ościennych poprzez utorowanie drogi do długofalowych reform demokratycznych oraz wzmocnienia państwa w celu obrony niepodległości.

Konstytucja 3 Maja wprowadziła trójpodział władzy. Jej postanowienia były wymierzone przeciw liberum veto. Przyjęto w niej nowatorskie rozwiązania w zakresie parlamentaryzmu. Stanowiła dojrzałe i oryginalne dzieło oświeconych reformatorów i wpisywała się w europejski i światowy program ówczesnych przemian.

Zajmująca szczególne miejsce na kartach wspólnej historii Polski i Litwy majowa Ustawa Rządowa, przyjęta na Zamku Królewskim w Warszawie, regulowała organizację władz państwowych, prawa i obowiązki obywateli. Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów w październiku 1791 roku jeszcze trwalej równoprawnie związało Koronę i Litwę, dając siłę do przyszłej walki o niepodległość potwierdzonej żarliwością, krwią bohaterów i poległych w kolejnych zrywach narodowowyzwoleńczych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, świadomy znaczenia Konstytucji 3 Maja jako ważnego elementu pamięci zbiorowej, oddając hołd wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego wiekopomnego aktu – myślicielom politycznym, posłom na Sejm Czteroletni, przedstawicielom ówczesnego obozu patriotycznego oraz pokoleniom Polaków, których niezłomna walka pozwoliła na przetrwanie lat niewoli i odzyskanie niepodległości, zachęca do refleksji nad dziedzictwem Konstytucji 3 Maja współcześnie i ustanawia rok 2021 Rokiem Konstytucji 3 Maja.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej (Senat)

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 grudnia 2020 r.

w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej

Rok 2021 to rok dwóch rocznic o niezwykle znaczeniu dla polskiej tradycji konstytucyjnej: 230-lecia Konstytucji 3 maja i 100-lecia Konstytucji marcowej.

Obie konstytucje wyrastają z republikańskiej tradycji życia publicznego traktującej państwo jako dobro wspólne, a prawo jako reguły chroniące wolność obywateli przed arbitralnością władzy. Powinniśmy pamiętać o konstytucjach, które były wyrazem troski naszych przodków o dobro Rzeczypospolitej, rozwój praw jednostki i stanowiły pozytywny wkład w europejskie dziedzictwo prawne.

Konstytucja 3 maja, pierwsza pisana konstytucja w Europie, była aktem koniecznej naprawy państwa w obliczu zagrożenia zewnętrznego ze strony mocarstw sąsiednich dążących do likwidacji państwa polskiego. Przywracała Rzeczypospolitej rządność poprzez zniesienie liberum veto, dawała prawa polityczne miastom i ustanawiała opiekę nad warstwą chłopską. Choć twórcy Konstytucji 3 maja nie zdołali uratować państwa przed zaborami, ich reformatorskie dzieło stanowiło ideową podstawę dążeń do odzyskania niepodległego bytu państwowego.

Stanisław Kutrzeba, wybitny polski historyk prawa, tak pisał: „Konstytucja upadła, ale została jej pamięć jako dowód odrodzenia, dowód, że zwyciężyły siły wielkie i idealne nad duchami niezgody, swawoli, egoizmu. Naród upadł, ale nie niszczał, strawić go sąsiedzi nie potrafili, a w lat niewiele później zaczął śpiewać i śpiewa do dziś, że: nie zginął”. Słowa te najlepiej oddają autorytet pierwszej polskiej ustawy zasadniczej i jej znaczenie w historii.

Konstytucja marcowa świadczyła o odrodzeniu państwa polskiego jako w pełni demokratycznego i gwarantującego silną ochronę praw jednostki. Wypada przypomnieć, że uchwalenie konstytucji zostało poprzedzone przyznaniem kobietom pełni praw wyborczych i przeprowadzeniem istotnych reform społecznych. Pomimo tego, że Konstytucja marcowa została pogwałcona w 1926 roku i w latach następnych, a ostatecznie uchylona, stanowiła pozytywny punkt odniesienia dla sił politycznych dążących do rozwoju Polski w ramach demokratycznego porządku politycznego.

Trzeba przypomnieć, że obie konstytucje inspirowały wysiłek niepodległościowy i wolnościowy Polaków. W okresie dyktatury komunistycznej niezależne manifestacje w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja były wyrazem siły polskiej tradycji niepodległościowej i marzeń o prawie sprawiedliwym, poręczającym wolność jednostki oraz prawa obywatelskie. Dziedzictwo obu konstytucji miało istotny wpływ na dążenia opozycji demokratycznej i NSZZ „Solidarność”

oraz towarzyszących ruchów społecznych do odbudowy państwa polskiego jako w pełni obywatelskiego, z wysokim standardem ochrony praw jednostki.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, wyrażając szacunek dla ustrojowych dokonań naszych przodków, mając przekonanie o kluczowym znaczeniu wolności i dobrego prawa w kulturze politycznej Polaków, ogłasza rok 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU
Tomasz GRODZKI

Informacja z zebrania Zarządu KIK w Katowicach 5 maja 2021 r.

1. Z powodu trwającej pandemii COVID-19 zebranie odbyło się poprzez komunikator Skype.
2. Omówiono sprawy finansowe. W związku z planami wydania przez KIK w Katowicach książki przyjęto Uchwałę zmieniającą preliminarz finansowy: Nie zwiększono wydatków, ale zmniejszono koszty administracyjne.
3. Omówiono sprawę organizacji przez KIK w Katowicach Mszy świętych pierwszopiatkowych. Zostaną wznowione od października br.
4. Omówiono stan przygotowań do Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego w sobotę 26 czerwca 2021 r.
5. Omówiono sposób podejmowania Stanowisk i Apeli na reakcję bieżących wydarzeń w Polsce przez KIK w Katowicach.
6. Przyjęto protokół z obrad Zarządu w kwietniu 2021 r.
7. Nie ustalano cotygodniowych dyżurów w siedzibie KIK w Katowicach ze względu na panującą w dalszym ciągu pandemię COVID-19.

Robert Prorok

Maria Banaszkiewicz i Barbara Popiołek Klub Inteligencji Katolickiej w Częstochowie w latach 2011-2020 Częstochowa 2021

W 40. rocznicę powstania KIK-u w Częstochowie wydana została książka opisująca na 188 stronach dzieje Klubu w ostatnich dziesięciu latach. Okres od założenia Klubu do 2011 roku zo-

stał opisany w książce Adama Banaszkiewicza i Barbary Popiołek „Klub Inteligencji Katolickiej w Częstochowie w latach 1980-2011”.

Na początku książki zamieszczono list metropolity częstochowskiego abp. Wacława Depo, słowo ks. inf. Ireneusza Skubisia, założyciela i wieloletniego kapelana częstochowskiego KIK, Honorowego Redaktora Naczelnego Tygodnika katolickiego „Niedzieli” oraz ks. Mariusza Frukacza, od 2011 roku kapelana Klubu.

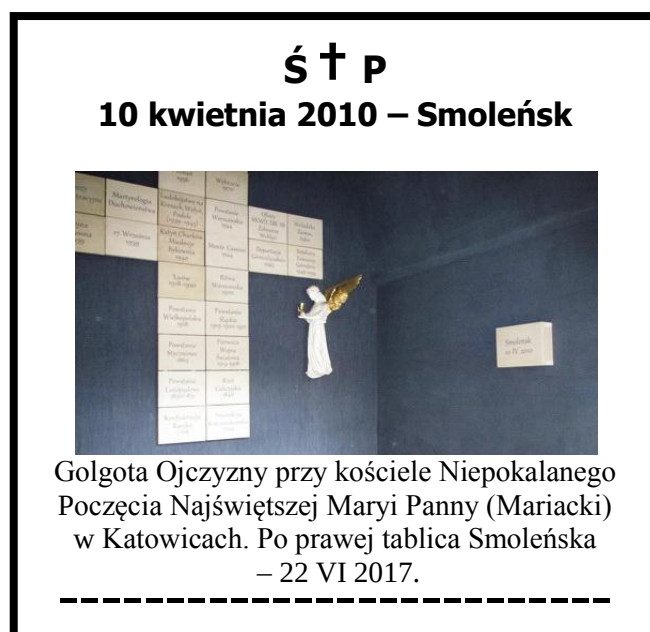
Prezes Klubu Maria Banaszkiewicz na pięciu stronach skrótowo przedstawiła historię Klubu w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

Następnie w ośmiu rozdziałach chronologicznie i szczegółowo opisane zostały różne formy aktywności Klubu: katechezy, wykłady, rekolekcje klubowe, spotkania opłatkowe, działalność literacko-kulturalna, pielgrzymki i wycieczki oraz uczestnictwo Klubu w ważnych wydarzeniach. Osobne rozdziały poświęcono ogólnopolskim pielgrzymkom KIK-ów na Jasną Górę oraz Ruchowi „Europa Christi”.

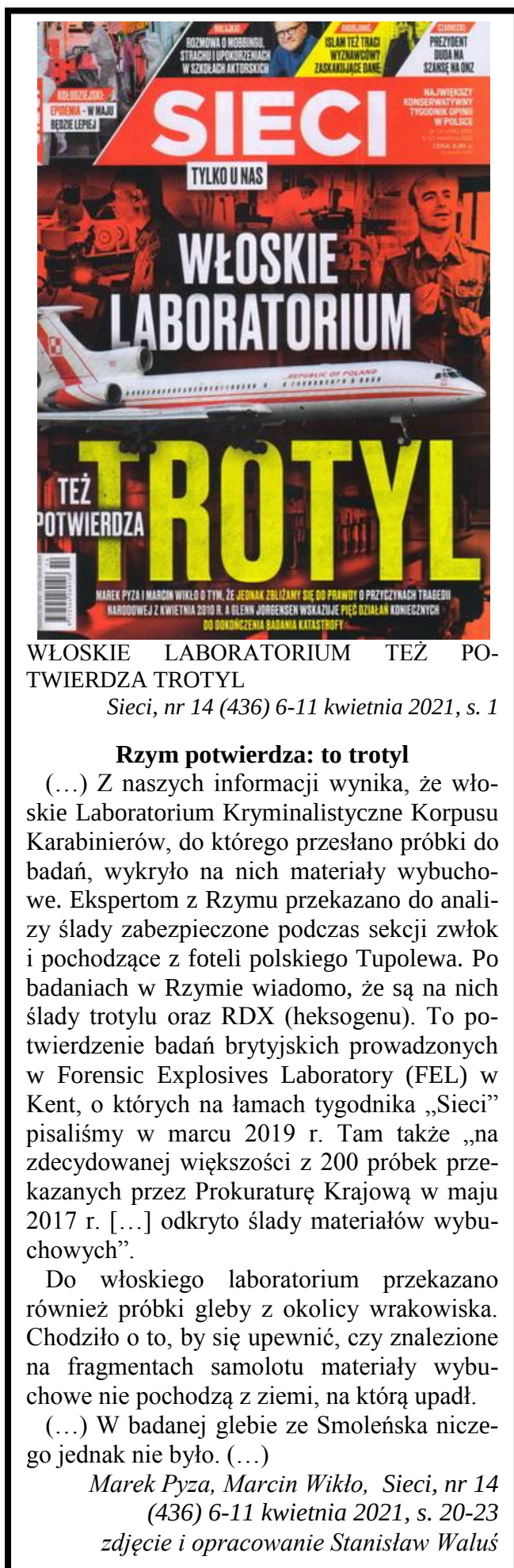
Zamieszczono także wykazy władz Klubu, członków Klubu oraz zmarłych członków KIK-u w opisywanym okresie czasu. Książkę zamyka indeks osób.

Struktura książki jest przejrzysta, a duża liczba szczegółowo opisanych kolorowych zdjęć czyni tę pozycję wydawniczą bardzo wartościową.

Antoni Winiarski

Golgota Ojczyzny przy kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny (Mariacki) w Katowicach. Po prawej tablica Smoleńska – 22 VI 2017.

WŁOSKIE LABORATORIUM TEŻ POTWIERDZA TROTYL

Sieci, nr 14 (436) 6-11 kwietnia 2021, s. 1

Rzym potwierdza: to trotyl

(...) Z naszych informacji wynika, że włoskie Laboratorium Kryminalistyczne Korpusu Karabinierów, do którego przesłano próbki do badań, wykryło na nich materiały wybuchowe. Ekspertom z Rzymu przekazano do analizy ślady zabezpieczone podczas sekcji zwłok i pochodzące z foteli polskiego Tupolewa. Po badaniach w Rzymie wiadomo, że są na nich ślady trotylu oraz RDX (heksogenu). To potwierdzenie badań brytyjskich prowadzonych w Forensic Explosives Laboratory (FEL) w Kent, o których na łamach tygodnika „Sieci” pisaliśmy w marcu 2019 r. Tam także „na zdecydowanej większości z 200 próbek przekazanych przez Prokuraturę Krajową w maju 2017 r. [...] odkryto ślady materiałów wybuchowych”.

Do włoskiego laboratorium przekazano również próbki gleby z okolicy wrakowiska. Chodziło o to, by się upewnić, czy znalezione na fragmentach samolotu materiały wybuchowe nie pochodzą z ziemi, na którą upadł.

(...) W badanej glebie ze Smoleńska niczego jednak nie było. (...)

*Marek Pyza, Marcin Wikło, Sieci, nr 14 (436) 6-11 kwietnia 2021, s. 20-23
zdjęcie i opracowanie Stanisław Waluś*

Beatyfikacja kard. Stefana Wyszyńskiego

**Słowa kard. Stefana Wyszyńskiego
z kalendarza na rok 2021 „Ksiądz kardynał
Stefan Wyszyński 3 VIII 1901 – 28 V 1981
Prymas Tysiąclecia” wydanej przez „Nasz
Dziennik” (4 I 2021 r.)**

maj

Wszystko postawiłem na Maryję.

*Kilka miesięcy przed uwieszeniem, Warszawa, II
1953 r.*

Właściwa perspektywa

Czterdziesta rocznica narodzin dla nieba Prymasa Tysiąclecia jest jedną z okazji, aby po raz kolejny przybliżyć jego dzieło i duchowość. Dodatkowym impulsem do tego będzie obchodzona 3 sierpnia 120. Rocznicą jego urodzin oraz ustanowiony przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Rok Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Ale najważniejszym jest zapowiedziana na 12 września beatyfikacja. (...)

Prymasem Tysiąclecia nazywał go sam papież św. Jan Paweł II. Chodziło w tym nie tyle o nawiązanie do obchodów milenium chrztu Polski, które przypadały na czasy Księdza Prymasa, ile o podpisanie się papieża pod treścią jednego z transparentów widocznych w czasie pogrzebu kard. Wyszyńskiego: „Takiego Ojca, Pasterza i Prymasa Bóg daje raz na 1000 lat”.

Wielkość i świętość kard. Wyszyńskiego wykracza też poza zwyczajowe ramy beatyfikacji, która oznacza dopuszczenie publicznego, ale ograniczonego lokalnie kultu danej osoby. W przypadku Prymasa Tysiąclecia ograniczenie go choćby do metropolii warszawskiej i gnieźnieńskiej byłoby sztuczne. Podobnie było – z zachowaniem proporcji – w przypadku Jana Pawła II, którego kult po beatyfikacji miał się formalnie ograniczyć tylko do diecezji rzymskiej i archidiecezji krakowskiej. Analogicznie trzeba spojrzeć na beatyfikację Prymasa Tysiąclecia, który był faktycznie głową Kościoła w Polsce i duchowym przywódcą narodu. (...)

Co więcej, ze względu na specjalne uprawnienia nadawane mu przez kolejnych papieży Prymas w sytuacji domykania żelaznej kurtyny mógł dla krajów bloku komunistycznego podejmować decyzje zastrzeżone dla Stolicy Apostolskiej, włącznie z wyznaczaniem i konsekrowaniem biskupów! (...)

*Ks. Henryk Zieliński,
henryk.zielinski@idziemy.com.pl
Idziemy, nr 21 (819), 23 V 2021, s. 3*

Testament prymasa

Kardynał Stefan Wyszyński, umierając w 81. roku życia i 33. Prymasostwa, nie zostawił testamentu duszpasterskiego czy programu działania, bo – jak tłumaczył podczas ostatniego spotkania Rady Głównej Episkopatu Polski 22 maja – jego następca musi „rozeznawać sytuacje Polski i Kościoła z dnia na dzień i stosownie do tego układać program pracy”. (...)

Ewa K. Czackowska, *Gość Niedzielny*, nr 21, rok XCVIII, 30 V 2021, s. 34-35

Zapiski Prymasa

Czwarty już tom zapisków Pro memoria kard. Stefana Wyszyńskiego, który właśnie ukazał się drukiem, dotyczy pełnego opisu wydarzeń 1962 r., kiedy to został zainaugurowany Sobór Watykański II. Pro memoria to 27-tomowe dzieło, na które składają się tysiące notatek Prymasa Tyśiąclecia, sporządzonych w latach 1948-81. (...)

J.K., *Niedziela*, nr 22, 30 V 2021, s. 6

Bądźmy wierni!

Dziś, 28 maja, przypada 40. Rocznica śmierci ks. kard. Stefana Wyszyńskiego. Prymas Tyśiąclecia zawsze dla Polaków był autorytetem. 12 września zostanie także dany nam jako wzór dobrej i skutecznej drogi do nieba. Ta droga rozpoczęła się w Zuzeli, a potem był Włocławek. Jak ważna w drodze do świętości jest młodość i otrzymana wówczas formacja?

– Życie religijne człowieka rozpoczyna się w rodzinie. To jest pierwsze środowisko, które człowieka formuje. Tym też spowodowane są dzisiejsze ataki na rodzinę i próba odebrania wpływu rodzicom i najbliższym na kształtowanie się światopoglądu młodego człowieka. (...)

Prymasa w sile wieku pamiętamy jako niezłomnego obrońcę Kościoła, który kosztem osobistego dobra i wygody odpierał uderzenia ateistycznego systemu. Ten przykład wydaje się opatrnościowy w dzisiejszych czasach?

– To był prawdziwy mąż Kościoła. Dla niego sprawy Kościoła były ważniejsze od jakichkolwiek innych. Bóg, Kościół, Ojczyzna – to trzy elementy, w których upatrywał sens całej swej działalności i życia. Jego funkcja interreksa – który był duchowym przywódcą Narodu – jednoczyła społeczeństwo.

On umiał uchronić Polaków przed podziałami, jakim później ulegli. (...)

Rozmowa z ks. bp. Wiesławem Meringiem z Włocławka. Krzysztof Gajkowski, *Nasz Dziennik*, nr 121 (7083), 28 V 2021, s. 13

Beatyfikacja ks. Jana Machy

Agnieszka Huf: Zawsze myśl o niebie. Historia Hanika – ks. Jana Machy (1914-1942)
Księgarnia św. Jacka, Katowice 2020

Seminarium

Od kiedy w Haniku dojrzewa myśl o kapłaństwie. Trudno powiedzieć. (...)

Ksiądz Jan Mateja, zastępujący w 1933 roku proboszcza, pisze o nim w świadectwie:

„Pan Macha Jan, maturzysta z Chorzowa, urodzony 18.I.1914 r. ma zamiar poświęcić się stanu duchownemu. Już od kilku lat odczuwa w sobie powołanie do tego stanu. Ani pod wpływem nacisku rodziców, ani materialnych korzyści nie obiera sobie teologię. Petent co miesiąc przystępował do sakramentów świętych i brał żywy udział w pracy związkowej (S.M.P.) przez 5 lat. Pod względem moralnym jest bez zarzutu, a charakter jego nie zdradza żadnych cech wyraźnie ujemnych”. (...)

Tym razem marzenie Janka się spełnia – 27 lipca 1934 roku zostaje przyjęty w poczet alumnów Śląskiego Seminarium Duchownego i niedługo później wprowadza się do gmachu przy alei Mickiewicza 3. (...)

Liczne kleryckie obowiązki nie gaszą Hanikowej pasji życia. Tu, podobnie jak w rodzinnym Chorzowie, wszędzie go pełno. (...)

Przystępuje także do Arcybractwa Straży Honorowej. A wystarczy, że bp Stanisław Adamski zachęca alumnów do zaangażowania się w Akcję Katolicką, a już Janek, jako jeden z pierwszych przystępuje do działania. (...)

s. 21-32

Prawodawca i prawo

Tekst Ewangelii: Mk 2, 23-28

Pewnego razu, gdy Jezus przechodził w szabat pośród zbóż, uczniowie Jego zaczęli po drodze zrywać kłosa. Na to faryzeusze mówili do Niego: „Patrz, czemu oni czynią w szabat to, czego nie wolno?” On im odpowiedział: „Czy nigdy nie czytaliście, co uczynił Dawid, kiedy znalazł się w potrzebie i poczuł głód, on i jego towarzysze? Jak wszedł do domu Bożego za Abiatarą, najwyższego kapłana, i jadł chleby pokładne, które tylko kapłanom jeść wolno; i dał również swoim towarzyszom”. I dodał: „To szabat został ustanowiony dla człowieka, a nie człowiek dla szabatu. Zatem Syn Człowieczy jest Panem także szabatu”.

Nie wolno!

Czego tak naprawdę *nie wolno*? Czy tego, co ludzie sobie wymyślili, a dokładnie *dla siebie* czy też *dla innych*? Bo w większości wypadków tak właśnie jest. Wymyślono dla innych, a ja jestem *poza prawem*, wszak to prawo ustanowiłem. Praworządny jest to ktoś, kto sam prawo zachowuje i do tego zachęca. Natomiast prawo nie jest doskonałe. Gdyby tak było to nie byłoby *kar* za jego nieprzestrzeganie. Tak więc prawodawca zakłada, że będzie przekroczone stanowione prawo i dlatego jest zawarta w nim strona karania. Być może działa to na zasadzie strasza-ka.

W tej Ewangelii faryzeusze – strażnicy prawa możeszowego co do joty i nawet starający się je przestrzegać – zwracają się do Jezusa i pokazują Mu fakt złamania prawa. I to jednego z podstawowych wymiarów, a mianowicie *prawa szabatu*. I tu kolejny element, a mianowicie, że prawo stanowione winno służyć ludziom, a nie stać się autorytarnym suwerenem.

Myślę, że prawo możeszowe w swej treści pokazywało piękne i głębokie wymiary. Natomiast ludzie zrobili z niego coś nielitościwego. Skupienie się na prawie bez pytania o zdanie prawodawcy prowadzi do własnych interpretacji i.. jak historia nam mówi do odrzucenia tegoż prawa w mniej czy bardziej krwawy sposób (niestety, ustanowienia innego często gorszego) lub też do skostnienia i zatrzymania się na drobiazgowych przepisach.

Bóg też zabrania?

W taki bowiem sposób *sformułowano* Dekalog. Nie będziesz... czy też nie, nie, nie... a jak można byłoby to inaczej ująć? Do dziś przecież tak się określa. Czy Boże *nie zabijaj* ubliża godności człowieka? Czy też raczej jej broni? Skupiamy się na *formule*, a nie patrzymy na treść. Jak trudno dziś usiąść na spokojnie i zapytać się o powód „nie”, które usłyszę? Dzieci tego nie potrafią, a od kogo mają się tego nauczyć?

Jeśli bowiem Bóg *nie pozwala* na coś, to jest to reżim? A przecież robimy to, co *zabronione* tak i tak. To jednak *słabe* jest to prawo Boże. Nie narzuca się go pod lufami karabinów, sankcjami różnego rodzaju. Czy znając *dziesięć przykazań* i wierząc, że są od Boga, żyję nimi? Wcielam je w życie?

Mądry rodzic umie mówić *tak* i potrafi powiedzieć *nie*. W tym świetle warto rozważyć słowa Pańskie: *wasze tak niech będzie tak, wasze nie, niech będzie nie*. Ostrze miecza rozdziałające na dwoje? Trzeba oddzielić, by mądrze wybrać.

Oddzielić plewy od ziarna, światło od ciemności, dobro od zła. Bez tego niewiele się zdziało i... pójdzie się *po skrajnościach*, jak to w przypadku faryzeuszy się wydarzyło.

Wyjątki od reguły

Mówi się, że *wyjątki potwierdzają regułę*. W przypadku rozważanym przez Pana Jezusa nikt nie mówi o zniszczeniu przykazania odnośnie do chlebów pokładnych. Syn Boży sam powtarza, że nie przyszedł zniszczyć Prawa i Proroków. Co więcej, to w Nim wypełnia się Prawo i Prorocy *co do joty, co do kreski*.

W sytuacji opisanej nie złamano prawa. *Dauid, kiedy znalazł się w potrzebie i poczuł głód, on i jego towarzysze*. Słyszymy termin, który winien nam dać do myślenia: *znaleźć się w potrzebie*. Głodnego nakarmić. Spragnionego napoić. Chorego odwiedzić. Z iloma takimi codziennymi sytuacjami spotykamy się? I czynimy to nawet jeśli łamią one ustalony porządek. Nikt nie twierdzi wtedy, że powinniśmy iść do więzienia, bo złamaliśmy prawo. Bóg nie daje nam *kar*! Ostrzega. Przestrzega. Troszczy się. Czy zabrania? To, czemu grzeszymy? O czym świadczy mój grzech?

Zjedli. Posilili się. Nie zbezcześcili świątyni. Nie wystąpili przeciw Bogu. Tak więc miejmy przed oczyma Prawodawcę i wedle Jego światła odczytujemy *prawo*, które nam dał, a dokładnie, którym nas obdarował. Bo skupienie się na Prawodawcy nie jest odrzuceniem prawa jako takiego. To raczej uczenie się odczytywania i wcielania w życie tegoż prawa. Jak to czynił Pan Jezus będąc na ziemi! Ten, który jest Panem szabatu. Ten, który jest Prawem...

o. Robert Więcek SJ

EKOLOGIA ZDARTA PŁYTA

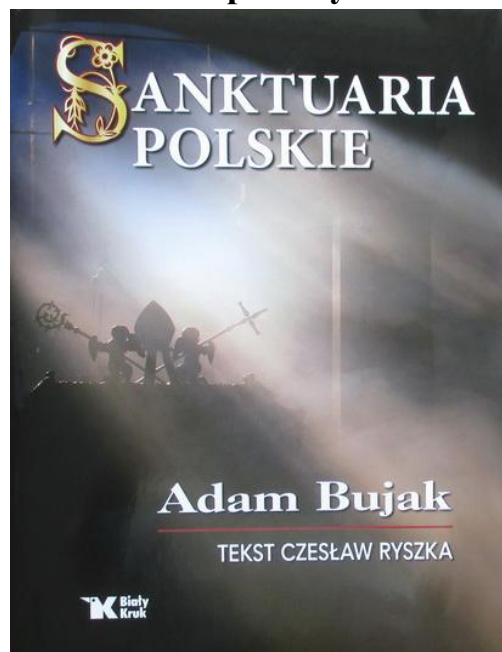
Odkąd sięgam pamięcią, przemysł drzewny miał pretensje do leśników. Jeszcze jako student wydziału leśnego byłem na wycieczce wydzielowej w jednym z dużych tartaków. Przyjmujący nas dyrektor wygłosił długą mowę oskarżycielską pod adresem leśników, którzy zupełnie nie rozumieją jego potrzeb a może nawet działają z premedytacją. Chodziło o to, że dyrektor zamawiał w lasach surowiec na tarcicę (deski, belki itd.) w pierwszej, ewentualnie drugiej, klasie jakości a otrzymywał głównie trzecią klasę. Sprawa wydała nam się kuriozalna, bo nawet student wiedział już doskonale, że las produkuje

niewiele drewna wysokiej jakości a w masie surowca zawsze przeważała trzecia klasa. Wydało nam się niemożliwe, żeby doświadczony tartacznik o tym nie wiedział. Później wielokrotnie spotykałem się z sytuacjami, kiedy przedstawiciele przemysłu drzewnego ignorowali uwarunkowania przyrodnicze wpływające na jakość i podaż drewna.

Ostatnio mamy do czynienia ze wzmożonymi atakami organizacji pseudoekologicznych na Lasy Państwowe (piszę pseudoekologicznych gdyż z poważną nauką jaką jest ekologia mają one niewiele wspólnego). Zarzucają leśnikom przede wszystkim pazerną eksploatację zasobów leśnych. Jak widać lasy znajdują się między młotem i kowadłem, gdyż drzewiarze z kolei mają stałe pretensje o niedostateczną podaż drewna. A jak jest naprawdę? Może to nudne, ale ciągle przypominam, że pozyskanie drewna w lasach jest obwarowane bardzo surowymi zasadami wypracowanymi na podstawie badań naukowych i obserwacji praktyków trwających od początków zorganizowanej gospodarki leśnej a więc od ponad 200 lat. Każde nadleśnictwo ma wyliczoną masę drewna z rozbiorem na gatunki, jaką może wyciąć w ciągu dziesięciu lat. Przekroczenie jej jest możliwe jedynie w przypadku nagłych klęsk a i to wymaga dokładnych analiz i zgody władz zwierzchnich. Ze względu na dobro przyrody i dbałość o stały wzrost zasobów leśnych, przyjmuje się, że wyliczona do pozyskania masa drewna nie powinna przekraczać 60% tego co przyrośnie w ciągu danego dziesięciolecia. Jak widać to zdroworozsądkowe rozwiązanie nie zadowala żadnej z atakujących leśników stron. Ale wróćmy do drzewiarzy i ich zarzutów, że Lasy Państwowe niszczą polski przemysł drzewny. Każdego do kogo trafiają ich argumenty spieszę poinformować, że są one podnoszone niezmiennie od przeszło 20 lat. A więc gdyby były prawdziwe, ta branża nie powinna już w Polsce istnieć a tymczasem, jak wynika ze statystyk gospodarczych, ma się świetnie. Zabawne jest czytać artykuły na ten temat, gdyż odnosi się wrażenie, że są one wielokrotnie żywcem przepisywanie z dawniejszych publikacji. Przypomina mi się stara anegdota o przemówieniach Władysława Gomułki, który głądził bez końca powtarzając te same frazesy aż ktoś puścił plotkę, że są one odtwarzane stale z jednej i tej samej płyty.

Piotr Lutyk, p.lutyk@gmail.com, 17.05.2021

Warto przeczytać

Sanktuaria polskie

Adam Bujak, Tekst Czesław Ryszka

Biały Kruk, Kraków 2021

Niżej dzielę się z Czytelnikami „Dlatego” informacją, którą otrzymałem z wydawnictwa:

„Sanktuarium jest szczególnym miejscem spotkania nieba i ziemi. Utworzenie go zawsze jest związane z nieodgadnionym działaniem łaski Bożej. Nie można odgórnie zadeklarować «tutaj powstanie sanktuarium» – a mimo to takich obiektów istnieje w Polsce ponad 1200. Piękno wielu z nich zostało uchwycone w niezrównanym obiektywie Adama Bujaka w jego nowym albumie «Sanktuaria Polskie».

W najnowszej księdze Białego Kruka na 485 zdjęciach przedstawiamy Państwu te bezcenne perły wiary obecne na polskiej ziemi. Wprawnym piórem Czesława Ryszki zostajemy zaproszeni do podróży do sanktuariów Pańskich, Maryjnych oraz do sanktuariów polskich świętych. W rodzinnych kalwariach bierzemy udział w obchodach Drogi Krzyżowej i wigilii Święta Wniebowzięcia. W niejednej świątyni możemy podziwiać najstarsze zachowane do naszych czasów arcydzieła sztuki snycerskiej – drewniane figury Matki Bożej wykonane jeszcze w okresie rozkwitu średniowiecza. Nade wszystko zaś dzięki artystycznym fotografiom możemy wyciszyć się po trudach dnia codziennego i choć na chwilę wprowadzić się w błogi, kontemplacyjny nastrój”.

Jestem w posiadaniu tego wspaniałego albumu z tekstami członka założyciela i członka honorowego KIK w Katowicach – Czesława Ryszki.

Stanisław Waluś

Nie zabijaj. Obrona życia człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci

Arkansas zdelegalizowało zabijanie dzieci nienarodzonych

Ustawa SB6 delegalizuje w Arkansas aborcję, z wyjątkiem przypadków, w których jest ona dokonywana w celu ratowania życia matki. Nielegalne będą nawet aborcje w przypadku stwierdzenia ciężkiego uszkodzenia płodu lub ciąży w wyniku gwałtu czy kazirodztwa. (...)

SB6 to najbardziej radykalną ustawą chroniącą życie, jaką przyjęto w USA, ale nie jest ona wyjątkiem. W ostatnim czasie kilkanaście innych rządzonych przez prawicę stanów przyjęło swoje własne ustawy antyaborcyjne. Różnią się one od siebie, ale mają jedną cechę wspólną – są niezgodne z obecnym prawem. Aborcja została zalegalizowana w USA kontrowersyjnym wyrokiem Sadu Najwyższego (SCOTUS) w sprawie *Roe v. Wade* w 1973 r. (...)

Wiktor Młynarz, *Albicla.com/WiktorMlynarz*,
Gazeta Polska Codziennie, nr 56 (2881),
11 III 2021, s. 7
Wybrał Stanisław Waluś

Stop dla gender – tak dla planu Boga

Bezprawne naciski

Rozmowa z dr. Zbigniewem Kuźmiukiem,
deputowanym do Parlamentu
Europejskiego (PiS)

Europa walczy z kolejną falą COVID-19. Gospodarki niektórych krajów są na nowo mrożone. Panuje chaos ze szczepionkami. To dobry moment na debatowanie w Parlamencie Europejskim o nieistniejących w Polsce strefach wolnych od lgbt?

– To jest efekt działań, które prowadzą na forum Parlamentu Europejskiego opozycyjni europarlamentarzyści z Polski. (...)

Jakiego rozstrzygnięcia spodziewa się Pan w głosowaniu? Unia Europejska stanie się strefą wolności lgbt?

– Rezolucja przejdzie miażdżącą większością głosów. (...) Nie wątpię też w to, że przeciwko Polsce zgłoszą parlamentarzyści wybrani w naszym kraju z list opozycyjnych. I zrobią tak, mimo że sprawa tzw. stref wolnych od lgbt w Polsce jest oparta na fake newsach.

*Dziękuję za rozmowę.
Rafał Stefaniuk, Nasz Dziennik,
nr 58 (7020), 11 III 2021, s. 6*

Więcej o ideologii gender na stronach:

<http://www.diecezja.waw.pl/3260>
<http://www.niedlagender.pl/>
<http://www.fronda.pl/a/gender-historia-i-polityka,54149.html>
<http://www.diecezja.legnica.pl/documents/237>

Ekumenizm

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał. (J 17, 20-21)

Być w jedności, ekumenizm – J 17, 20-26

Aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty Ojczy we Mnie, a Ja w Tobie (J 17, 21)

Na studniach teologicznych w Warszawie mieliśmy wykłady z o. prof. Stanisławem Bajko SJ, temat – „O wspólnotach odłączonych”.

W czasie jednego z wykładów ojciec profesor powiedział, że to my na „dole” powinniśmy z gorliwością spełniać modlitwę Arcykapłańską Pana Jezusa, aby wszyscy byli jedno, bo „górze”, czyli zwierzchnicy Kościołów, stale będą się sprzeczać o różne rzeczy. Następnie poddał nam taką praktyczną myśl, a mianowicie abyśmy się spotykali na wspólnych nabożeństwach i wspólnych modlitwach.

I właśnie tam, w Warszawie, poznałem wspólnych ludzi należących do Kościoła ewangelickiego. Wspólnie modliliśmy się, mając na uwadze to, o czym mówił o. Bajko. Bóg jest jeden, to On stworzył cały świat i jeden jest Jezus Chrystus, Zbawiciel całego świata. Pamiętam, jak wspólnie cieszyliśmy się z wyboru papieża Jana Pawła II.

W Warszawie założyłem zespół muzyczny i często byliśmy zapraszani na śluby i na wesela par protestanckich, byśmy na tych uroczystościach tworzyli oprawę śpiewno-muzyczną. To było coś wspaniałego. Czuliśmy wówczas, że spełnia się modlitwa Arcykapłańska Pana Jezusa – Aby wszyscy stanowili jedno.

W pałacu księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, odbywało się raz w tygodniu spotkanie ekumeniczne przedstawicieli wszystkich Kościołów. Na to spotkanie został zaproszony mój zespół muzyczny. Daliśmy tam mały koncert pieśni religijnych. Śpiewaliśmy piosenki religijne naszego Kościoła katolickiego, ale także piosenki Kościoła protestanckiego. Wśród piosenek religijnych znalazły się przepiękne piosenki religijne autorstwa pani Haliny Kudzin; między innymi „Golgota, Golgota”, „To był piękny dzień”, „Jezus przez życie mnie wiedzie”; „Życie przemija”.

Podszedł potem jeden z biskupów Kościoła protestanckiego i zapytał: skąd znacie te piosenki, przecież to są pieśni z naszego Kościoła. Opowiedziałem mu o spotkaniach modlitewnych z moimi przyjaciółmi z innych Kościołów. Pamiętam do dziś, jak bardzo ucieszył się on, aż miał łzy w oczach i dodał: właśnie o to chodzi, tak właśnie trzeba, bo jeden jest Pan Bóg.

Kiedy po święceniach kapłańskich studiowałem homiletykę na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, w 1979 lub 1980 roku, dokładnie nie pamiętam, przyjechał ze Stanów Zjednoczonych jeden z najśłynniejszych kaznodziejów protestanckich, Billy Graham. Przez kilka dni głosił kazania w wielu kościołach, także katolickich. Byliśmy zachęceni, do uczestniczenia w spotkaniach z nim. Po jego wyjeździe, na wykładach, dyskutowaliśmy na temat kazań Grahama. Jednocześnie stwierdzaliśmy, że te kazania oparte o konkretne przykłady z życia, były głoszone z wielką mocą, a była to moc Boża, moc Ducha Świętego. Było to dla nas wielkim doświadczeniem duchowym. Do dziś mam z jego autografem jego książkę – Musicie się na nowo narodzić – i jest to dla mnie bardzo cenna pamiątka.

Dzień po mojej homilii w naszym Sanktuarium na Osiedlu Kopernika (20 maja 2021), zatelefonowałem do Pani Haliny Kudzin (ma obecnie 82 lata) i powiedziałem: Pani Halinko, chcę przekazać, że Pani w dalszym ciągu apostołuje i ewangelizuje poprzez swoje piękne pieśni religijne, jakie śpiewam w różnych parafiach podczas misji, czy rekolekcjach, również w naszym Sanktuarium Matki Bożej Dobrej Drogi w Gliwicach.

Można sobie wyobrazić wielką radość Pani Haliny. Mam Jej śpiewnik: „W cieniu Krzyża”. Obiecała mi przysłać płyty w Jej wykonaniu. Są to piosenki religijne Jej autorstwa. Bardzo z tego się cieszę. Niech będzie Bóg uwielbiony przez wszystkie swoje dzieci!

O. Longin Plachta, SJ

Jestem katolikiem i Polakiem

- nie kupuję w sklepach w niedzielę
- staram się kupować polskie towary w polskich sklepach

Prymas Tysiąclecia 1901 – 1981

*Kocham ojczyznę więcej
niż własne serce i wszystko,
co czynię dla Kościoła,
czynię i dla niej.*

Pod powyższym tytułem i znaczkem ze słowami Prymasa Tysiąclecia będę z Państwem dzielił się zarówno swoimi refleksjami, jak i fragmentami artykułów zaczerpniętych z prasy i Internetu.

Stanisław Waluś

Część XLXII

Wygrane bitwy

„Niedziela Boża i nasza”. Te słowa podnoszone na piekarskim wzgórzu brzmiały jak nierealne pobożne życzenia, rodzaj science fiction. A jednak... (...)

29 maja 1977 r. biskup Bednorz przypominał, że praca zyska na jakości, gdy zmniejszy się liczbę godzin do przepracowania: „Głośno wołamy, by robotnicy mieli niedziele wolną od pracy, by raz w tygodniu mogli dłużej odpoczywać, rozmawiać z dziećmi i spełniać obowiązki religijne”. (...)

Jak pokazało życie, temat nie był jednak zamknięty, a hasło „Niedziela Boża i nasza” wciąż aktualne. Na pielgrzymce 29 maja 1988 r. bp Damian Zimoń przypominał z piekarskiego wzgórza: „Prawem robotników jest niedzielny wypoczynek (...)”.

Temat ten poruszał konsekwentnie jego następca, abp Wiktor Skworec. (...)

Kolejną piekarską batalią była walka o wolną od handlu niedzielę. (...)

Temat wraca jak bumerang i wciąż jest torpedowany. „Od dłuższego czasu trwa walka z ustawą o ograniczeniu handlu w niedziele. Weszła ona w pełni w życie dopiero 1 marca 2020 roku, a ciągle jest atakowana przez branżę handlową. Ale zakupy nie są lekarstwem na koronawirusa!” – przypominał przed rokiem abp Skworec. (...)

*Marcin Jakimowicz, Gość Niedzielny
nr 21, rok XCVIII, 30 V 2021, s. 32-33*

Nasze Rocznice

Czerwiec 2020

995 lat temu (17 czerwca 1025 r.) zmarł Bolesław Chrobry, pierwszy koronowany władca Polski. Granice jego państwa sięgały na zachodzie po rzekę Łabę. Jego zasługą było utworzenie niezależnej polskiej prowincji kościelnej z siedzibą arcybiskupa w Gnieźnie. Wzniósł katedrę na Wawelu, której pozostałością jest krypta św. Leonarda.

805 lat temu (15 czerwca 1215 r.) król Jan bez Ziemi wydał Wielką Kartę Swobód (Magna Charta Libertatum), która ograniczyła samowolę władzy królewskiej wobec poddanych.

490 lat temu (6 czerwca 1530 r.) w Sycynie (ziemia radomska) urodził się Jan Kochanowski.

415 lat temu (3 czerwca 1605 r.) zmarł Jan Zamoyski, kanclerz i hetman wielki koronny, wybitny mąż stanu, mecenas nauki i kultury.

140 lat temu (3 czerwca 1880 r.) zmarł Oskar Kolberg, wybitny kompozytor, etnograf i pedagog. W czasie wędrówek po kraju zebrał kilka tysięcy pieśni i melodii ludowych.

105 lat temu (9 czerwca 1815 r.) w Wiedniu w czasie tzw. Kongresu Wiedeńskiego przedstawiciele mocarstw, które pokonały Napoleona, postanowiły utworzyć z części ziem polskich Królestwo Polskie, zwane też Kongresowym.

105 lat temu (13 czerwca 1915 r.) miała miejsce brawurowa szarża ułanów legionowych pod Rokitną na rosyjskie okopy. Zginął dowódca – rotmistrz Dunin-Wąsowicz.

85 lat temu (15 czerwca 1935 r.) władze hitlerowskie wydały zakaz rozpowszechniania powieści Sienkiewicza *Krzyżacy* na terenie Prus Wschodnich (mieszkała tam znaczna liczba Polaków); w latach okupacji za posiadanie tej książki groziła zsyłka do obozu koncentracyjnego.

80 lat temu (2 czerwca 1940 r.) w ramach akcji germanizacyjnej hitlerowski okupant zaczął wprowadzać w Warszawie i Krakowie niemieckie nazwy ulic.

80 lat temu (14 czerwca 1940 r.) z Tarnowa wywieziono pierwszych więźniów Polaków do tworzono na terenie Oświęcimia obozu koncentracyjnego Auschwitz. W tym samym dniu z więzienia na Montelupich w Krakowie skierowano inną grupę polskich więźniów do tegoż obozu. Oba transporty: tarnowski i krakowski liczyły razem 728 osób.

80 lat temu (18 czerwca 1940 r.) po likwidacji wszystkich wyższych uczelni i szkół średnich ogólnokształcących, zarządzeniem generalnego gubernatora Hansa Franka zostały zamknięte wszelkie agendy Polskiej Akademii Umiejętności. Zgodnie z planami okupanta Polacy mogli mieć jedynie wykształcenie podstawowe lub zawodowe i służyć Niemcom jako siła robocza.

80 lat temu (20 czerwca 1940 r.) w Palmirach pod Warszawą Niemcy rozstrzelali kolejną grupę więźniów z Pawiaka, przedstawicieli polskiej inteligencji.

80 lat temu (21 czerwca 1940 r.) marszałek Pétain podpisał z Hitlerem haniebną dla Francji pokój.

80 lat temu (30 czerwca 1940 r.) w Warszawie, gen. Stefan Rowecki „Grot” został Komendan-

tem Głównym Związku Wali Zbrojnej (od 1942 roku Armii Krajowej). Dokładnie trzy lata później (30 czerwca 1943) gen. Rowecki został aresztowany przez gestapo, a później zamordowany.

75 lat temu (1 czerwca 1945 r.) w Krakowie zmarł prof. Roman Dybowski, wybitny uczony, znakomity anglista. Był człowiekiem głęboko religijnym.

75 lat temu (21 czerwca 1945 r.) w Moskwie Kolegium Wojskowego Sądu Najwyższego ZSRR wydało bezprawny wyrok w procesie 16 polskich patriotów, członków władz Polski podziemnej. Trzej z nich: gen. Leopold Okulicki, Stanisław Jankowski i Stanisław Jasiukiewicz zmarli w niewyjaśnionych dotychczas okolicznościach w sowieckich więzieniach.

75 lat temu (26 czerwca 1945 r.) w gmachu Opery w San Francisco przedstawiciele 50 narodów podpisali kartę założycielską Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wśród delegatów zabrakło przedstawiciela Polski, mimo że ona pierwsza stawiała opór hitlerowskiej agresji. Państwa zachodnie zgodnie z życzeniem Moskwy nie uznawały już polskiego rządu w Londynie, a Sowieci w tym czasie tworzyli, zgodnie z wolą Stalina, rząd komunistyczny.

60 lat temu (9 czerwca 1960 r.) prymas Polski kard. Stefan Wyszyński dokonał rekonsekracji katedry św. Jana w Warszawie po zakończeniu jej odbudowy. Była zniszczona w 90%.

60 lat temu (15 czerwca 1960 r.) w Warszawie w procesji Bożego Ciała wzięło udział ponad 200 tys. wiernych. Polacy manifestowali w ten sposób swoje przywiązanie do wiary oraz poparcie dla Prymasa Wyszyńskiego.

Wybrała Barbara Kwaśnik

W czerwcu 2021 r. pamiętamy:

14 VI Narodowy Dzień Pamięci ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady

28 VI Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956

Zmarł prof. zw. dr hab. n. med. Mieczysław Choraży

20 lutego 2021 r. zmarł w Gliwicach prof. Mieczysław Choraży, członek rzeczywisty PAN, członek Polskiej Akademii Umiejętności. W 2017 r. odebrał z rąk prezydenta Andrzeja Dudy Order Orła Białego. W 2018 r. otrzymał nagrodę

Lux ex Silesia – Światło ze Śląska. 30 lipca 2019 r. z okazji 75. rocznicy Powstania Warszawskiego otrzymał z rąk prezydenta Andrzeja Dudy Medal Stulecia Odzyskanej Niepodległości.

Poniższy mój tekst został opublikowany w Dłatego, nr 4 (220) z 2 IV 2010 r. na str. 6 i 7. Przypominam go po 11 latach jako wyraz hołdu dla Profesora, u którego konsultowałem się telefonicznie w sprawie początku życia człowieka w łonie matki i którego nieraz miałem okazję słuchać podczas zebrań ogólnych Oddziału PAN w Katowicach.

Stanisław Waluś

Złożoność fenomenu życia

W ramach Wszechnicy Oddziału PAN w Katowicach 23 marca 2010 r. wykład wygłosił prof. dr hab. n. med. Mieczysław Chorąży, członek rzeczywisty PAN. Wykład miał miejsce w siedzibie Oddziału PAN w Katowicach przy ul. Krasińskiego 8 (gmach Politechniki Śląskiej) w ramach 91. sesji Zgromadzenia Ogólnego.

W momencie odkrycia DNA odkrywcy obiecywali, że gdy poznamy wszystkie geny i ich sekwencje będziemy wiedzieli, co to jest życie. Jeden z odkrywców powiedział nam, że DNA dane nam przez naturę, Boga, ewolucję robi RNA i białka, a to jest życie. DNA to nie jest życie, jest to martwa cząsteczka – kontynuował Profesor. Trzeba nowych podejść, gdyż materia żywa ma to do siebie, że mimo tego, że jest skonstruowana z atomów, to jednak nie mamy metod badawczych żywych komórek. Gdy chcemy je badać, to musimy je zabić. Mamy zaledwie dwadzieścia tysięcy genów, czyli nie wiele więcej niż mysz, a przecież mysz by Pan Profesor nie zaprosił na wykład – żartobliwie powiedział Wykładowca. Klasyczne podejście do badań w biologii było podejściem redukcjonistycznym, uważano, że jak rozłożymy coś na mniejsze części to poznamy, jak ta całość działa. Woda jest wilgotna, lepka, ale w cząsteczce wody nie ma tej właściwości, np. mokości – trzeba mieć pewną ilość cząsteczek, aby tą właściwość doświadczyć. W przypadku samolotu żadna z jego części nie może unosić się w powietrzu – dopiero jak się je złoży, całość ma własność latania.

Dalej Profesor przedstawił przyjęty przez naukę rozwój życia na Ziemi od momentu 14 miliardów lat – od Big Bangu do dziś. Zwrócił uwagę, że niektórzy mówią, że najpierw powstało DNA, inni, że RNA, inni, że białko, które wytworzyło jakiś mechanizm pamiętania. W dalszej części wykładu Profesor zwrócił uwagę na rolę

zjawiska emergencji i potrzebę wprowadzenia pojęcia hierarchizacji. Na koniec wykładu przedstawił następującą tabelę.

Hierarchiczna złożoność człowieka	
Poziom 4	Kultura, religia
lingwistyka, sztuka, tworzenie idei, uznanie Boga, moralność	
↑ Poziom 3	Zachowania
samoświadomość, świadomość, rozumowanie, psychologia społeczna	
↑ Poziom 2	Biologiczny
cytologia, biologia komórki, fizjologia, ekologia	
↑ Poziom 1	Fizyczny
fizyka, chemia, biochemia	

notował Stanisław Waluś

Zmarli w ostatnim czasie

(kontynuacja z biuletynu nr 10 (346)
z 30 X 2020 r.)

23 czerwca 2020 r. zmarł

ks. Radosław Chałupniak

Śp. ks. prof. Radosław Chałupniak

Dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego zmarł 23 czerwca w wieku 52 lat. (...)

Od 1997 r. był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Wydziału Teologicznego UO, wykładowcą katechetyki, pedagogiki, dydaktyki i metodyki. W latach 1999-2000 studiował na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie.

Od 2001 r. był rzeczoznawcą ds. oceny programów nauczania religii i podręczników katechetycznych, od 2002 członkiem Europejskiej Ekipy Katechetycznej (EEC), od 2010 Europejskiej Ekipy ds. Szkolnej Lekcji Religii (Eu-FReS), od 2015 Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. W 2006 r. uzyskał habilitację, a w 2015 r. tytuł profesora nauk teologicznych. W latach 2015-2016 był redaktorem naczelnym czasopisma „Katecheta”. (...)

kd/kgj, Gość Niedzielny, nr 27, rok XCVI, 5 VII 2020, Gość Gliwicki, s. V

Z informatora Nauka polska:

ks. prof. dr hab. Radosław Andrzej Chałupniak
Klasyfikacje KBN: nauki teologiczne
Specjalności: katechetyka, teologia pastoralna

4 lipca 2020 r. zmarł Józef Kula

Józef Kula nie żyje

Józef Kula, działacz Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności, oraz Krzyżem Wolności i Solidarności, zmarł w sobotę, 4 lipca br. (...)

Po wprowadzeniu stanu wojennego dwukrotnie go internowano. (...)

Był człowiekiem bardzo religijnym, ciepłym, prawdomównym i prostolinijnym. Swoich przekonań nie ubierał w piękne słowa. Mówił to, co myśli. Dla niego „tak” znaczyło „tak”, a „nie” znaczyło „nie”. (...)

oprac. Marcin Koziestański, Tygodnik Solidarność, nr 29 (1645), 17 VII 2020, s. 63

5 lipca 2020 r. zmarł Eugeniusz Szumiejko

Zmarł Eugeniusz Szumiejko

Od września 1980 r. Eugeniusz Szumiejko działał w strukturach Solidarności. (...)

W latach 1982-1984 był członkiem ogólnopolskiej podziemnej Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej „S”, organizatorem zespołu łączników merytorycznych, rady programowej, poczty międzyregionalnej oraz spotkań TKKK; okresowo koordynatorem spraw zagranicznych. (...)

Sceptycznie podchodził do porozumień Okrągłego Stołu. Od 1981 r., w związku ze swoją działalnością opozycyjną, był rozpracowywany przez SB. (...)

Tygodnik Solidarność, nr 29 (1645), 17 VII 2020, s. 51

8 lipca 2020 r. zmarł ks. Jan Związek

Kochał Kościół i jego dzieje

Ksiądz profesor Jan Związek był wybitnym historykiem Kościoła oraz wychowawcą wielu pokoleń kapłanów, osób życia konsekrowanego i świeckich. (...)

Jego badania naukowe obejmowały nurt biografistyczny. Opracował blisko 170 biogramów duchownych. Znaczna ich część dotyczy księży prześladowanych w latach funkcjonowania systemów totalitarnych – hitlerowskiego i komunistycznego. (...)

Dla wszystkich był człowiekiem niezwykle życzliwym i zawsze chętnym do niesienia pomocy. I takim zapamięta ks. prof. Jana Związka społeczność naszego uniwersytetu – podkreśla prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, rektor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Ks. Mariusz Frukacz, Niedziela, nr 29, 19 VII 2020, s. 20-21

Z informatora Nauka polska:

ks. prof. dr hab. Jan Związek

Klasyfikacje KBN: nauki teologiczne, nauki historyczne

Specjalności: archiwistyka, historia Kościoła XX w., historia nowożytna, historia XX w.

16 lipca 2020 r. zmarł

ks. kard. Zenon Grocholewski

Do zobaczenia w domu Ojca

Zmarł 17 lipca, przeżywszy niespełna 81 lat, z czego 57 w Chrystusowym kapłaństwie. (...)

W listopadzie 1999 roku Jan Paweł II powierzył mu funkcję prefekta Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej. (...)

Kardynał Grocholewski uchodził za jednego z najlepszych znawców prawa kanonicznego. (...)

18 lipca w bazylice św. Piotra w Rzymie, w obecności papieża Franciszka i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski abp. Stanisława Gądeckiego, odprawiona została Msza św. za duszę śp. kard. Zenona Grocholewskiego. (...)

Wiesława Dąbrowska-Macura, Gość Niedzielny, nr 30, rok XCVII, 26 VII 2020, s. 4-5

Wierny sługa Kościoła. Zmarł śp. ks. kard.

Zenon Grocholewski, długoletni prefekt

Kongregacji Edukacji Katolickiej

Małgorzata Rutkowska, Nasz Dziennik, nr 166 (6824), 18-19 VII 2020, s. 1-2

Całe życie bronił prawdy

Rozmowa z ks. prof. Wojciechem Góralskim, kanonistą z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, przyjacielem śp. ks. kard. Zenona Grocholewskiego – Krzysztof Gajkowski.

Nasz Dziennik, nr 166 (6824), 18-19 VII 2020, s. 3

Umiłował Kościół.

Kondolencje przewodniczącego Konferencji

Episkopatu Polski po śmierci

ks. kard. Zenona Grocholewskiego

ks. abp Stanisław Gądecki, metropolita poznański, przewodniczący KEP, wiceprzewodniczący Rady Konferencji Episkopatów Europy (CCEE), Nasz Dziennik, nr 166 (6824), 18-19 VII 2020, s. 4

<https://ekai.pl/kondolencje-przewodniczacego-kep-po-smierci-kard-grocholewskiego/>

Człowiek wielkiej dobroci

Słowo ks. abp. Marka Jędraszewskiego

po śmierci kard. Zenona Grocholewskiego

ks. abp. Marek Jędraszewski, metropolita krakowski, Nasz Dziennik, nr 166 (6824), 18-19 VII 2020, s. 4

<https://diecezja.pl/aktualnosci/abp-marek-jedraszewski-o-kard-zenonie-grocholewskim-czlowiek-wielkiej-dobroci-wielkiego-serca-wielki-patriota/>

Pielgrzym wiary

KG, PAP, Nasz Dziennik, nr 167 (6825), 20 VII 2020, s. 10

Pozostanie autorytetem

Małgorzata Bochenek, Nasz Dziennik, nr 170 (6828), 23 VII 2020, s. 13

Służył życiu

Małgorzata Bochenek, Nasz Dziennik, nr 171 (6829), 24 VII 2020, s. 13

Kochał Kościół i Polskę

Małgorzata Bochenek, Nasz Dziennik, nr 172 (6930), 25-26 VII 2020, s. 9

Niezlomny obrońca prawdy

Aneta Przysiężniuk-Parys, Nasz Dziennik, nr 173 (6831), 27 VII 2020, s. 1 i 10

Kardynał z Orłem Białym w herbie

Piotr Lisiewicz, Gazeta Polska, nr 32 (1408), 5 VIII 2020, s. 28-31

(Kontynuacja w następnym numerze „Dlatego”.)

Opracował Stanisław Waluś

Intencje powierzone Apostolstwu Modlitwy przez Papieża Franciszka na rok 2020 i 2021

Maj: Powszechna – Świat finansów

Módlmy się, aby odpowiedzialni za finanse współpracowali z rządami w celu uregulowania sfery finansowej i chronienia obywateli przed jej zagrożeniami.

Czerwiec: Ewangelizacyjna – Piękno małżeństwa

Módlmy się w intencji ludzi młodych, którzy przygotowują się do małżeństwa przy wsparciu wspólnoty chrześcijańskiej, aby wzrastali w miłości, z wielkodusznością, wiernością i cierpliwością.

Krucjata Różańcowa za Ojczyznę

Codziennie przynajmniej jedna dziesiątka różańca, więcej informacji na stronie:

<http://krucjatarozancowazaojczyzne.pl>

Pielgrzymki

1) Kalisz – Licheń – Grąblin – sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Królowej Polski i miejsca objawień Matki Bożej. Data pielgrzymki: 11-13 czerwca 2021. Koszt – 270 zł / os. – bez wyżywienia i 340 zł / os. z wyżywieniem.

2) Warszawa (plac Piłsudskiego) – Beatyfikacja kardynała Stefana Wyszyńskiego. Data pielgrzymki: 12 września 2021. Koszt 75 zł / os.

3) Szlakiem św. Józefa (1 dzień) – Wadowice – Kalwaria Zebrzydowska – Kraków Podgórze (wg programu EMIRtravel). Data pielgrzymki: 3 lipca 2021. Koszt – 105 (75) zł / os.

4) Szlakiem św. Jakuba Apostoła (1 dzień) – Sośnicowice – Racibórz – Nysa – Rzepcze (wg programu EMIRtravel). Data pielgrzymki: 24 lipca 2021. Koszt – 120 (85) zł / os.

5) Warszawa (3 dni) – Powązki – Żoliborz – Rembertów – Wilanów – Łazienki (wg programu EMIRtravel). Data pielgrzymki: 5-7 sierpnia 2021. Koszt – 490 (400) zł / os.

6) Szlakiem Piastów (2 dni) – Giecz – Poznań – Ostrów Lednicki – Kruszwica (wg programu EMIRtravel). Data pielgrzymki: 30-31 sierpnia 2021. Koszt – 390 (300) zł / os.

7) Kokoszyce – rekolekcje KIK w Katowicach. Data: 17-19 września 2021. Koszt 170 zł / os., a z dojazdami autobusem 220 zł / os.

8) Częstochowa – ogólnopolska pielgrzymka KIK-ów na Jasną Górę. Data: 20 listopada 2021. Koszt – 35 zł/os.

Zapisy w każdy wtorek. Katowice, parafia Tyśiąclecie Dolne, salka nr 2 w godz. 17-18. Tel. 697684666 lub 32/2544060 – Jan Mikos lub Andrzej Perkosz – tel. 601463754.

Można przekazać dar dla KIK w Katowicach

Dziękujemy osobom, które przekazały darowiznę na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach w 2020 roku.

Będziemy wdzięczni za przekazanie darowizn w bieżącym roku na cele statutowe Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach. Darowizny te będą mogły zostać odliczone w przyszłym roku w zeznaniu podatkowym za rok 2021 do 30 kwietnia 2022 r.”

Spotkania w Sekcji Wiedzy Religijnej – Krąg Biblijny, Sekcji Nauka-Wiara i Msze św. pierwszopiątkowe ze względu na pandemię zawieszone do odwołania.

Dyżury w siedzibie KIK zawieszone do odwołania.

Biblioteka KIK zawieszona do odwołania.

Dyżury Zarządu Komitetu PiS w Katowicach zawieszone do odwołania.

Informacja o KIK w Internecie:

<http://www.kik.katowice.opoka.org.pl>

E-mail: kikkt@katowice.opoka.org.pl

*Cykl reportaży z miejsc, które zachwycają
a człowiek odczuwa Bożą obecność.*

Eswatini (dawniej Suazi)

Królestwo Eswatini leży w południowej części Afryki i graniczy z Republiką Południowej Afryki oraz Mozambikiem. Kraj ten niepodległość uzyskał 6 września 1968 r. przyjmując nazwę **Suazi**. 19 kwietnia 2018 r. król Mswati III z okazji swych 50. urodzin zmienił nazwę kraju na **Eswatini**. Król Mswati III w 2010 r. miał 14 żon i 23 dzieci. Król jest głównym bohaterem filmu dokumentalnego Andrzeja Fidyka z 2000 r. „*Taniec Trzciny*”. Podczas tańca trzciny *Umhlanga* król ma prawo wybrać kolejną żonę.

Eswatini jest krajem o powierzchni 17.363 km², liczącym 1,5 mln mieszkańców. Graniczy z RPA i Mozambikiem. Stolicą jest Mbabane. Języki: angielski, siswati. Katolicy stanowią 4,9% ludności i należą do diecezji Manzini.

Z RPA do Eswatini wjeżdżamy w Jeppes Reef. Jedziemy na południe drogą MR1, w której budowie pomogła Unia Europejska.

Góry w Rezerwacie Sondeza sięgają do 1432 m n.p.m. Rezerwat leży na północnej granicy RPA – Eswatini.

Nowe budownictwo powoli zastępuje tradycyjne chaty.

Polacy w Suazi. Wincenty Jordan Rozwadowski "Pascal" (1916-1975) – członek polskiego wywiadu we Francji (1940-1945). W 1968 r.

uczestniczył w londyńskich rozmowach politycznych przed nadaniem krajowi niepodległości. Zmarł w Mbabane w 1975 r.

Mjr Tadeusz Kotz (Koc) (1913-2008), polski lotnik, dowódca Dywizjonu 303, wraz z żoną Julią, przez rok mieszkał w Suazi po wojnie.

Góra z przekaźnikiem w pobliżu Nkambeni (Dystrykt Hhohho).

Widok na fabrykę w Mahlabaneni nad rzeką Great Usutu (Lusutu, Maputo). Jest to największa rzeka Eswatini i na niej znajduje się najniższy punkt Eswatini – 21 m n.p.m.

Staw w ośrodku turystycznym Nisela Safaris. Podobno żyje tam krokodyl. Ośrodek jest przy Nisela Nature Reserve. Jego częścią jest „Game Reserve”, czyli rezerwat, w którym za opłatą można polować. Turyści mają do dyspozycji okrągłe chaty w afrykańskim stylu (następne zdjęcie).

W Mbuftu (Dystrykt Lubombo) odwiedziliśmy jedno gospodarstwo. Mieszkała w nim pani (na zdjęciu) i jej wnuki. Rodzice zmarli na AIDS. W większości rodzin wychowaniem dzieci zajmowały się babcie. Wnętrze chaty było bardzo ubogie. Pani hoduje kury, ma pole kukurydzy. Obok mieszkają jej krewni. Podarowaliśmy jej mąkę, olej i środki czystości.

Wirusem HIV zarażonych jest ok. 43% ludności. Mężowie wyjeżdżali do pracy do RPA na roczne kontrakty. Tam korzystali z usług prostytutek. Wracając, zarażali swoje żony.

Średnia długość życia w chwili urodzenia była 33.22 lat w 2005 r., 47.85 lat w 2010 r. oraz 60.01 lat w 2020 r.

Skromne wnętrze chaty.

W Dystrykcie Lubombo średnie temperatury w czerwcu i lipcu są od 12°C do 25°C, a w styczniu od 21°C do 31°C. Najwięcej pada w grudniu.

Kilkunastoletnia dziewczyna na łące porośniętej przez gatunek inwazyjny *Parthenium ambrozjowate* (*Parthenium hysterophorus*). Nektar służy jako pożywienie roznoszącym malarię samicom widliszka. Na drugim planie jest akacja (*Acacia tortilis*). Jej korzenie w poszukiwaniu warstwy wodonośnej mogą sięgnąć na głębokość 50-60 m.

Tekst i zdjęcia Antoni Winiarski na podstawie pielgrzymki KIK w 2010 r.

<http://www.kik.katowice.opoka.org.pl/old/pierpa1.html>

Redagują: Barbara Kwaśnik, Jan Świtkowski, Stanisław Waluś (32-2381797, s.walus@data.pl).

Korekta: Antoni Winiarski.

Adres pocztowy: Klub Inteligencji Katolickiej w Katowicach, 40-954 Katowice 2, skr. poczt. 376. Nakład: 130 egz.